

Frída v. 21

Lenka SMÍTKOVÁ, *Karel hrabě Chotek – šlechtic na pomezí dvou epoch*, diplomová práce,
Filozofická fakulta UK v Praze 2013-09-02

Lenka Smítková zpracovala ve své diplomní práci životní i profesní dráhu Karla Chotka, aristokrata, úředníka i hospodáře ve Velkém Březně. Mohla se opřít o starší i nedávné práce domácí (Eva Lisá, Milada Sekyrková, Ivo Cerman atd.) i zahraniční, které dokázala na základě systematického studia archivních pramenů místy zpřesnit či doplnit.

Svou práci členila s rozmyslem, věnovala poměrně dost prostoru také popisu životních osudů dalších členů rodiny; tady by snad bylo na místě pro přehlednost tyto pasáže graficky odlišit od hlavního proudu textu.

Popsala (někdy ovšem jazykem ovlivněným oslavnými spisy) všechny zásadní kapitoly i mezníky Chotkova života, podrobněji se ovšem – logicky – věnovala pobytu pražskému. Rekapitulovala impozantní investice do modernizace města, které jsou svědectvím prosperity. Stálo by za to důsledněji připomenout, jak byly financovány (u některých to ovšem zmíněno je). Připomíná také konflikty, do nichž se Chotek dostával (úprava nábřeží, tady dokonce pasáže opakuje, s. 96, předtím 84). Připomněla také záslužně „běžný“, „domácí“ i „úřední“ Chotkův život s důrazem na jeho aktivitu, zvědavost, zájem o technický pokrok, podíl na výchově (zejména) synů, tělesnou aktivitu do stáří atd.

Autorka ale především využila a hlavně zpřístupnila cenný egodokument (s. 144-211), který Karel Chotek začal psát pro své syny. To byl velmi náročný úkol, škoda, že autorka alespoň ve fotokopii nedokumentovala rukopis původce, ukázala by alespoň na některých příkladech výmluvně, s jakými problémy se přitom musela potýkat. Edice je samozřejmě v jazyce originálu (němčina), autorka její text využívá i v samotném textu práce – tam by bylo ale na místě tyto citované pasáže přeložit do češtiny.

Autorka se opírala nejen o archivní výzkum, ale i o odbornou literaturu – v některých pasážích zejména z každodenního života žen ovšem spíše argumentuje středostavovským prostředím než příkladem z prostředí aristokratického. Při Chotkově hodnocení z pera Romana Vondry (s. 102) mělo být zase spíše než tato legenda posilující charakteristika vyloženo dobové vnímání sociální otázky (nebyla to jen „lidumilná“ snaha pečovat o děti, ale úsilí, které pramenilo ze snahy bránit šíření chorob, vychovat z dětí pracovní sílu či zamezit jejich kriminalitě); literatura k tomu je početná a sama autorka leckteré tituly z ní nejen zná, ale v dalších částech textu ji i využívá.

Podnětné je zpracování Chotkových názorů na revoluci 1848. Vyvozovat ovšem (s. 122) z úsudku Karla Chotka, který se ve vídeňských ulicích 19. března 1848 střetl s těmi, kdo oslavovali konstituci, a vyjádřil nesouhlas, že nebyl reformně smýšlejícím konzervativcem není příliš průkazné. Tato pasáž textu se ovšem nabízí – s ohledem na zvýšený badatelský zájem o šlechtické názory na revoluci a jejich odraz v egodokumentech – ke srovnání a publikování.

Lenka Smítková upozorňuje na základě studia odborné literatury, že se dobová hodnocení Karla Chotka lišila – najít ten jeho „pravý“ obraz bude ovšem ještě náročné a bude

k tomu potřeba prostudovat bezesporu i bohatou osobní korespondenci nejen Chotkovu, ale i o Chotkovi, paměti atd.; ale důležitý a pracný krok k tomu již diplomantka udělala.

Práci by bezesporu prospěla pečlivější závěrečná stylistická i gramatická revize, ale i běžných překlepů se zbytečně vyskytuje celá řada. Jen pro příklad uvádím neobratnou formulaci na s. 35 („na rozdíl od své mladší sestry Terezie jí bylo dopřáno manžela“, s. 41 ne receptoři, ale preceptoři, habsburská monarchie se nepíše s velkým H, ji nikoli jí ve 4. pádě, u takového úředníka, jakým byl K. Chotek není na místě psát, že jezdil „do práce“, Alois Klar ne Klár, muzeum nebylo Vlastenecké, ale Vlastenské atd.)

Práci doporučuji k obhajobě a bude záležet na jejím průběhu, zda bude obhájena i přes určité výše naznačené námitky na výbornou.

